Ч. 82. Львів, второк дня 10. (23.) цьвітня 1907. Річник XI.

Передплата на »РУСЛАНА« виносить:
в Австриї:
на цілий рік . . . 20 кор.
на пів року . . . 10 кор.
на чверть року . . 5 кор.
на місяць . . . 1·70 кор.
За границею:
цілий рік . 16 рублів або 36 франків
на пів року . 8 рублів або 18 франків
Поодиноке число по 10 сот.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска.« — З Руслановых псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5½ год. пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция »Руслана« під ч. 1. пл. Дембровского (Хорунщини). Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає сялише на попереднє застережене.— Рекламациї неопечатаніє вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в »Надісланім« 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

„Росийска“*) народність в Галичині.

(+) Нераз уже були змаганя у нас, промостити дорогу обєдинительній ідеї Поґодинівскій і анектувати Русинів для єдиної, неділимої Росиї, проголосити оден »русскій« нарід від Тиси по Камчатку. Так між иншими пок. Наумович і в соймі і в державній раді робив такі виводи, ческий посол пок. др. Вашаті, говорив в державній раді про »Russen« і про »russische Bezirke in Galizien«, а недавно »Ґалічанін« зазначив супроти предкладаного б послом Василем рицарем Яворским союза руско-німецкого в будучій державній раді проголошенє национального обєдиненя Русинів з Москалями яко одинокий лік, щоби налякати Австрию і приневолити її до респектованя руского народу. Очивидно в тій цїли так безпосередньо форсує ся кандидатуру коломийского амбасадора д-ра Дудикевича і єго трабантів д-ра Глїбовицкого, Маркова et cons., щоби видвигнути відтак поґодиньску ідею на політичну видівню. Які се мало би наслїдки для руского народу, се мали ми нагоду пізнати в тих часах, коли Росия була ще могутною державою і пострахом усеї Европи, а щож доперва тепер, коли она підтята на десятилїтя японьскою війною, не може видвигнути ся з внутрішнього розладу і знесиленя!

Одначе extrema se tangunt і ось з другого боку висуває се питанє (очивидно не щоби скріпити Русинів, але розєдинити і ослабити) всепольский професор статистики др. Бузек в проґрамовій річи, проголошеній на виборчім вічу з VI. округа міста Львова дн. 15-ого цьвітня с. р. Яко кандидат на посла до держ ради з міста Львова доторкнув ся він в своїй промові і межинародних взаємин в Галичині і на основі „новітної науки“ дійшов до відкритя „росийскої“ народности в Галичині, котрій признає „повне право самостійного розвитку культурного і народного“, не може лише погодити ся із змаганєм до подїлу Галичини. В дальших виводах вказує др. Бузек, що головна боротьба тут веде ся о школу і при виборах до сойму і держ. ради. Треба отже на єго погляд усунути ті поводи боротьби, а затарасуємо ті головні жерела национальної боротьби. Домагає ся отже реформи між иншим в тім напрямі, щоби кождий податник заявив, чи податки ним оплачувані мають іти на школи польскі, українські (рускі), чи „росийскі“ або німецкі і признає право до управи школами польскими Поляками, українськими — Українцям (Русинам)“, а очивидно „росийскими“ — „Росиянам“.

Такі змаганя у нас є, щоби по приміру Чех і Моравії була Рада шк. кр. також в Галичині подїлена на дві секциї польску і руску і щоби одна управляла польскими а друга — рускими школами, позаяк в Галичині є дійсно і признані дві краєві народности: полька і руска, коли тимчасом Німці є так малочисельні, що їх мова не є у нас landesüblich і є викладною лише в двох ґімназиях (тепер буде вже лише в одній у Львові) і вдеяких народних школах, в німецких оселях.

Тепер же проф. Бузек висуває нову народність »росийску« і признає їй право до окремих »росийских« шкіл а »Росиянам« право до самостійної управи »росийскими« школами.

Тимчасом в дійсности »росийскої« а властиво »московскої« народности в Галичині нема (є нечисленні оселї Пилипонів на Буковині, яких у нас нарід зве »кацапами«, що заходять копати стави, мостити греблї ітд.), а та частина рускої інтеліґенциї, що громадить ся коло »Нар. Дому«, Ставропіґії, Гал. Рус. Матиці, Общества Качковского і Русской Ради, що видає »Галичанинъ« і »Русское Слово«, сеж не окрема народність, що має свій окремий язик, але се люди, що цурають ся своєї рідної мови і не уміють »росийскої« а говорять і пишуть мішаниною руско-церковно-росийскою т. зв. »язичієм«, котре московский учений Пипін назвав »особий русскій языкъ«. Такої народности ніхто не знає ані не признає в Австриї, а дійсної московскої народности, котраб говорила московскою мовою, тут нема і не можна їй признавати права на заснованє московских шкіл. Є то лише новий всепольский клин, котрим всеполяки бажалиб дальше розбивати і ослабляти Русинів, а як змаганя наших Поґодинців шкідні для нас і для держави, так само і подібні їм змаганя всеполяків.

*) Замітити треба, що так як нема швайцарскої або австрийскої народности, так нема і росийскої. Росия так само, як Швайцария і Австрия, є державами заселеними ріжними народностями, отже вислів „росийский“ може відносити ся лише до держави, а не до народности. Наш нарід називає Москалями поселенців глибокої Росиї а їх народність і мову московскою — а так само і Поляки. — *Ред.*

Пастирске посланіє.

(Дальше).

Суть люди, що уважають кожду просьвіту за добру; думають, що добро і просьвіта без Ісуса Христа і без віри. Нерозумно і не по християньски думають. Просьвіта річ добра, конечна, але правдива просьвіта то лиш така, що після Божого закона. Просьвіта, котра від Христа відводить, не є правдивою просьвітою, веде у тьму невіжества і в погибель.

Суть люди, котрі би хотїли все знати, що пишуть, хотїли би всї книжки мати, читати, і така цікавість нерозумна.

Є, Братя дорогі, книжки злі, безбожні, котрих не годить ся християнинови ані читати, ані в хаті переховувати. Коли читаючи якусь книжку, наражаєшь ся на тяжкий гріх, тобі сеї книжки не вільно читати, бо не вільно свою душу наражати на страченє Божої ласки. Такий є Божий закон. А хто того Божого закона не заховує, грішить і наражає ся на великі небезпеченьства. Нераз одна зла книжка перечитана може відірвати чоловікови віру і пхнути єго в пропасть беззаконія.

Таку книжку читати то тяжкий гріх, з котрого треба сповідати ся.

Для того то церков вірних все перестерігає, щоби злих книжок не читали. А деякі книжки з окрема єще заказує читати. Такими книжками суть всї, в котрих є блудна і ложна наука о Божих річах.

А коли яка книжка пише против віри, то не лишень є гріхом таку книжку читати, але так тяжким гріхом, що жаден з духовних отців того гріха відпустити не може. По розгрішенє треба удавати ся до Епископа а часом і самого сьвятійшого Отця, Папи Римского.

Той гріх получений є з карою церковної клятви т. з. хто таку книжку читає, через сам той гріх стає ся виклятим і відділеним від Христової церкви.

Ми вам сей заказ, Братя дорогі, пригадуємо і повторяємо упоминаючи Вас в Бозї, таких книжок стеречи ся як правдивої зарази; в хаті їх не тримайте і не позваляйте їх читати вашим дітям.

Як суть люди, котрі часом по хри-

стияньски поступають а часом не по християньски в ріжних справах щоденного житя, так само суть й люди, котрі в своїй хаті суть християнами, а в горожаньскім житю думають, що тут все вільно, що в політиці нема гріху.

Хто так учить, той грішить против віри а невідомих християн веде в гріхи а тим симим відводить поволи від науки Христови.

А хто в сповненю обовязків своїх горожаньских не зважає на закон Ісуса Христа і против того закона поступає, той грішить і через свої гріхи шкодить народови і самому собі.

Гріхом єсть ненавидіти, гріхом мстити ся, гріхом ближнього кривдити на славі, на здоровлю, на маєтку і нема політики, котра могла би ті гріхи замінити на добрі діла. І в політиці ненавидіти, мстити ся, кривдити буде все гріхом тим більшим, що буде до загального добра відносити ся.

Закон Христовий приказує всіх ближних любити навіть ворогів: як же з ним погодити ненависть зглядом політичних противників або і то, що їм шкоду приносить.

Закон Христовий позваляє боронити ся, однак так, щоби не переходити границі потрібної оборони. Позваляє прав своїх доходити, однак без нарушеня чужого права.

Християнам вільно лучити ся, орґанізувати ся для оборони своїх прав, для здобутя собі лїшпої дочасної долї, але грішили би, як би заздрість і ненависть були товчком їх поступованя, їх злуки, орґанізациї.

Той закон Христовий обовязує всіх християн, а в більшій мірі еще обовязує тих, котрі мають в імени многих християн говорити і ділати.

Такими суть посли, котрих вибирає нарід на те, щоби були їх заступниками і представителями.

Само собою розуміє ся, що так само як руский нарід вибирає своїх, Русинів, на послів, так само християньский нарід повинен лишень християн вибирати послами.

Наш посол в Відни мусить знати і відчувати всї наші народні потреби, бо як же міг би боронити народних справ, як би єму добро народа і все, що нарід обходить, не лежало на серци. Чоловік чужий народови, не знаючи єго біди, єго потреб, єго бажань, не може в парляменті так працювати, як того вимагає народна справа. Навіть тогди, коли мав би найлїпшу волю, не вмів би народа боронити.

Так само лишень християнин може бути послом християньского народа. В парляменті говорить ся не лишень о справах, що відносять ся до житя тїла, але є там і много справ, що відносять ся до моральности, до віри, до релїґії. Говорить ся там о церкві, о школї, о супружестві і о многих еще справах, котрі зовсїм не суть рівнодушними для добра церкви і для добра християньского народа.

А в наших часах еще більше, як коли инде. Є пр. люди, котрі хотїли би в парляменті перевести шкільні закони, після котрих діти не мали би учити ся в школї нїчого о Бозї.

Таку школу без Бога називають они вільною школою. Хотять школу видерти з під всякого впливу Христової церкви і християньскої віри.

В инших краях вже завели такі школи. В Франциї пр. в шкільних будинках нема вже св. образів, анї крестів, дїтям не вільно перед наукою і по науцї помолити ся; учителї дїтий до церкви не ведуть, релїґії в школах не учать. А з того таке іде, що молодїж зростає дико, що люди так виховані не суть вже християнами, не мають нїякої релїґії, нїякої віри, нїякої совісти.

Приклонники такої школи без Бога утворили вже в нашій державі товариство вільна школа „Freie Schule.“ То товариство має дуже много членів по більшій части жидів і лютрів і не залишить в парляменті старати ся о зміну наших устав в тім безбожнім дусї.

Наші шкільні устави в многих річах суть дуже недобрими. Дасть Бог, представимо вам, що потреба в тих уставах змінити і чого повинні наші посли домагати ся. Доси було в парляменті не много таких послів, що хотїли уставу на добре змінити, а були вже і такі, що хотїли їх на зле змінити.

Може Бог дасть, що в тім новім парляменті буде більше добрих, чим злих. Бо коли удїл сїльского народа є збільшений, то посли селяньскі повинні упоминати ся о таку школу, котра для селян добра.

А нїхто того лїпше від селян не розуміє, що християнам потреба християньскої школи.

Посол, котрий має в парляменті боронити християньскої школи, мусить добре розуміти, чим є віра і церков для нас.

Хто не є християнином, хто віру християньску затратив, той або мало або зовсїм того нерозуміє.

Наша віра і наша церков, то наші найбільші і найцїннїйші народні добра. Як би ми не дай Боже ті добра запропастили, певно згине наш нарід, бо кождий, хто розумно на річи дивить ся, мусить признати, що лишь віра і церков утримали наш руский нарід.

І якжеж може тих дібр боронити, хто їх легковажить, хто їх не цїнить, або ще гірше, хто їх за зле уважає.

Бо ті, що в Ісуса Христа не вірять, уважають цїлу Єго науку за суєвіре, за забобони, та раді би, щоби весь нарід покинув віру, яко нерозумну і нездалу науку.

А хто так безбожно о вірі думає, той і не схоче і не зуміє боронити віри так, як того християньский нарід потребує і хоче.

Нехристиянин не потрафить і не схоче боронити християньского супружества, сеї основи християньскої родини, основи щастя і добра материй, сего конечного условія вихованя дїтий

Нехристиянин незрозуміє, яким страшним нещастєм для народа була би уставa о розводах і управлюванє неморального житя на віру.

Вибираючи проте послів до парляменту мусимо їх не лишень питати, чи суть добрими патриотами, але мусимо також питати, чи суть добрими християнами католиками.

Мусимо питати, чи суть християньскими патриотами. Патриот, котрий не є християнином, є злим патриотом, і кождий добрий Русин мусить бути добрим християнином.

Русин не віруючий, безбожний шкодить народови і міг би своїм поступованєм в Відни зробити нам і встид перед цїлим християньским сьвітом і страту і шкоду не до обчисленя.

Заким проте віддасьте свій голос на кандидата до парляменту, старайте ся добре пересьвідчити ся, чи є добрим християнином, чи є готов правд віри і церкви боронити.

(Конець буде))

Допись.

З Сяніччини.

Симпатична поява п. Івана Коссака на кількох передвиборчих зібранях в сяніцкім окрузї, робить на селянах, котрі чули єго бесїду, добре враженє. До тепер зробив Іван Коссак кілька таких зборів, на котрих сьвідомійші селяни забирали голос і дорікали проводирам московского штабу з Сянока, як вони сьміють накидати всїм хлопам на посла чоловіка, котрий не лиш перед тим, нїм зістав послом до сойму, але й тепер не є ширшим кругам селяньства знаний, анї під зглядом працї народної і економічної над нашим бідним народом, анї також яко орґанїзатор і щирий прихильник народа.

Навіть декотрі одиницї з москвофільскої інтелїґенциї не можуть уявити собі, чим руководилась сяніцка „Русская Рада“, видвигнувши і форсуючи на посла до сойму Куриловича, хотяй мала инших і знатнїйший людий з своєї партиї. Добра руского загалу не мала вона чей на оцї.

Але менша з тим; при виборі на посла госп. Курилович радїв в серци, що зміг так легко позискати симпатиї і згляди сяніцкого штабу, радїли також й штабовцї, голосячи, що ось то ми хотїли єго послом, та і поставили на своїм. Рівнож й тепер при надходячих виборах до парляменту тримають ся вони сеї самої тактики. Сконстатувавши отже хоч побіжно силу і вплив москвофілів в нашім повітї, насуває ся мимохіть кождому питанє на гадку: Що робить народна партия в сяніцкім повітї? Спить і благоденствує! Від сьвящеників почавши, а на селяньстві скінчивши, всї стероризовані москвофільскими проводирями кацапского штабу. При виборах підуть вони мабуть всї рука в руку з тими, котрі тихцем дебатують між собою вже й тепер, як то буде благополучно, єсли вийде кількапайцятьох їх одномишленників до парляменту і чи скоро ті проголосять клич: „Адін народ!“. Гороскопи хиба для Українців не потїшаючі.

Є справдї у нас кількох патриотів як парох сяніцкий о. Константинович і кількох з повіта, котрі пізнавшись на їх чесній роботї не улягають і не підпорядковують ся їх впливам, але мимо сего, що жиють з ними на воєнній стопі, відсунулись они майже від справ політичних і від веденя проводу і даваня всякої ініциятиви нечисленним робітникам.

Тим то й толкує ся брак найменшого співдїланя в кампанії виборчій, зневіра в свої сили і оглядання ся на москвофілів.

Для браку сего проводу, заключено в

місяци січни с. р. компроміс з кацапами в цїли попираня Куриловича без найменшого торгу на свою користь, зі сторони Українців. Нїхто навіть не спробував зробити пропозиції, щоби бодай на заступника посла вибрано Українця. Сумна се справдї апатия, а кацапи самі з сего сьміють ся та щоби не полапались легковірні, вихвалюють під небеса в „Галичанинї“ д ра Струтиньского Українця з Лїска, котрий не хотїв кандидувати мимо припорученя Народного комітету, а тепер як адютант їздить з Куриловичем по селах, і говорить »трогательні« промови до селян в користь Куриловича.

Вертаючи вдруге до п. Коссака не можна не зробити спостереженя, чому він не рішив ся скорше на свою кандидатуру, щоби справу свою мати до тепер більше підготовленою. Навіть й ті народовцї, котрих симпатиї по сторонї Куриловича, були би кілька місяців перед тим поступили инакше не будучи ще заанґажованими. Однак трохи більше енерґії, а се здистансоване дасть ся усунути, як п. Коссак разом зі своїм заступником, селянином Бобяком, вийдуть з народом в лїпший контакт і дадуть ся всюда пізнати, тодї виборча акция увінчає ся успіхом.

М...я.

Новинки

— **Календар.** Вівторок: руско-кат.: Терентія; римо-кат.: Войтїха еп. — В середу: руско-кат.: Антипа; римо-кат.: Георгія м., Юрія.

— **Тарасове сьвято в Підгайцях.** Дня 25. цьвітня с. р. заходом філії тов. „Просьвіта“ відбудуть ся в Підгайцях в салї жидівского касина вечерницї в честь Тараса Шевченка. Початок точно о 8. годинї вечером.

— **Виклади на львівскім університетї.** В суботу відбула ся нарада деканів всїх чотирох виділів університету, на якій ухвалено розпочати виклади дня 10. мая з тої причини, що, єслиби тепер почали ся виклади, то за кілька днїв треба би їх перервати задля руских Великодних сьвят. — Вписи студентів відбувають ся правильно і потривають до кінця сего місяця.

— **Руский язик урядовий** завели у себе дальше отсї громади: Худиївцї і Шишківцї (пов. Борщів 35), Битків (пов. Богородчани 22), Гладишів і Вірхня (пов. Горлицї 35), Якубівка (пов. Городенка 6), Клебанівка (пов. Збараж 32). Могиляни і Нагірцї (пов. Жовква 15), Куликів і Якимів (пов. Камінка 32), Скородне (пов. Лїско 43), Липівцї (пов. Перемишляни 27), Коршилівка (пов. Скалат 17), Борхів, Опока і Старе село (пов. Цїшанів 28), Черкащина і Ягольниця (пов. Чортків 12). Доси зголошено 1283 громад, які завели у себе руске урядоване.

— **Дня 15. цьвітня** 1907 р. відбуло ся засїдане виділу Тов-а св. Ап. Петра в Перемишли, на якім роздїлено беззворотні запомоги отсим церквам: на Болоню в Перемишли, в Шляхтові, Динові і Опарівцї по 700 К а церкві в Долинах 450 К, разом 3.250 К. Виділ Тов а подає до загального відома, що в сїм роцї на цїли Тов-а зложили щедрі жертви: Тов-о Віра в Перемишли 200 К, повітова Рада в Жовкві 100 К, в Турцї 25 К, в Яворові 50 К. За сї жертви виділ має честь зложити сим жертводавцям сердечну подяку. При тім мусить виділ запримітити, що в многих повітових радах засїдають наші сьвященики, яких сьвятим обовязком є попирити наше Тов-о. Хотяй виділ віднїс ся до всїх повітових рад з прошенями о запомогу, то лише три ради повітові прислали свої жертви Товариству. Длятого звертаємось до нашого сьвященьства, засїдаючого яко члени в радах повітових, з просьбою, щоби оно на будуче памятало о нашім Тов-і і не дозволило, щоби над нашими прошенями переходжено до порядку дневного. Вкінци подаємо до відома нашої П. Т. публики, що наш купець з Перемишля п. Іван Борис жертвував Тов-у 20 К. Складаючи єму сердечну подяку, мусимо тут зазначити, що в інтересї не тілько нашої рускої Церкви але нашої рускої суспільности винен лежати на серцю обовязок спомагати наших руских купців своїми закупнами у них товарів а здає ся нам, що найлїпшою нагодою до того є тепер в тім зглядї рух передсьвяточний. З тої нагоди Тов-о св. Ап. Петра желаючи своїм членам і добродїям Веселих Сьвят, відкликує ся до цїлої Руси і просить, щоби через громадне вписуване ся в члени Тов-а, через обильне присилане жертв на цїли єго, дала доказ, що дбає про свої твердинї на Руси, про славу Бога та добро руского народу. — Від виділу Товариства св. Ап. Петра в Перемишли дня 20. цьвітня 1907. о. *Мриц* предсїдатель, о *Василькевич* секретар.

— **Нові переписні листки.** »Сокільский Базар“ у Львові видав за два роки свого єствованя поверх сто тисяч переписних ілюстрованих листків і майже всї розпродав. Сей товар тепер в модї і то, що заробив на нїм „Сок. Базар“, було би инакше попало в руки якоїсь чужої, може ворожої Русинам купецкої фірми. Великий попит мала перша серия пер. листків з вишивками, бо величезний їх наклад розійшов ся в кількох місяцях. Заохочений тим „Сок. Базар“ видав тепер серию карток з мережанками, незвичайно гарними і виконаними артистично. Взори взяті з карток, надісланих на фантову льотерию львівского „Сокола“, а звісна річ, що на фантову льотерию понадсилали були наші красавички що найкрасші і найвибагливійші твори своїх ручок і в доборі орнаментики на вишивках силили ся на що найлїпшого. Згадана серия обнимає 20 ріжних ілюстр. карток і коштує 1 К 80 с (з почт. перес. 20 с більше), а поодинока картка 10 с. Тепер зі сьвяточними желанями не повинна вийти з рук нї одна картка чужих накладців, єсли маємо такі гарні і дешеві картки свого „Сокільского Базару“.

— **Падеревский против Бернсона** виступив в обємистій статї, яку заміщує віденьска „Die Zeit“. Побіч натягнених історичних виводів, при читаню яких так і тиснесь на уста увага на адресу славного пянїста: Schuster bleib bei deinem Leisten! — Падеревский висказує ся рішучо за як найскоршим основанєм руского університету у Львові а наконець запрошує Бернсона до Львова, щоби сам наочно пересьвідчив ся про пануючі в Галичинї відносини межи обома замешкуючими єї народами.

— **Передвиборчий рух.** З Ярославщини пишуть нам, що в селї Тухлї відбули ся дня 20. с. м. передвиборчі збори, на яких мав явити ся кандидат на посла др. Данило Стахура, адвокат зі Самбора. В послїдній хвили повідомив др. Стахура, що задержав ся на вічу в Сосницї і не прибуде до Тухлї. На віче в Тухлї зібрало ся поверх пів тисячі виборців, до яких промовив горячими словами місцевий сьвященик о. Петро Андрейчик, взиваючи, аби постояли всї як оден за народним кандидатом, яким є др. Старуха. Потім промовляло ще кількох сьмідомійших селян і ухвалено одноголосно голосувати на д-ра Стахуру.

У Львові поставили Русини на виборчі округи від I до VI кандидатуру д-ра Евгена Озаркевича, лїкаря зі Львова.

В міскім окрузї виборчім Бучач-Товмач-Борщів-Залїщики-Снятин розвинув сильну аґітацию за собою социял-демократ др. Роман Яросевич. лїкар з Відня.

— **Із станиславівскої епархії.** Канон. інституцию дістали оо.: Ник. Воляньский на Брошківцї, Евг. Ступницкий на Обертин, Софр. Юревич на Черемхів, Волод. Богачевский на

Материяли до історії зносин Галичан з Буковинцями.

29)

Рік 1866.
Ч. 13.

Лист Івана Ляторовского до Із. Воробкевича, писаний 1866 р.

(Дальше).

Знала на передъ що буде зъ Р. і такъ стало ся.. Не тільки Вамъ П. О. Добродію затнула цілорічна передплата. Зъ тільки предплатниками, кільки іхъ мала Р. моглабъ на певно і безпечно виходити та не щобъ не своєю смертію зі світа сходити мала. Теперъ п. р. Р. і зі свічкою неподибати у цілімъ Львові. Зглянь можъ теперъ на те, що р. Р. черезъ своє поступоване ученивъ. Єсли то бувъ підступъ, то не вдався єму. Стара п.(артія) хотяй то ніби кричить за дурною етемол. — то прецінь щось иньше має на гадці і на оці. Такъ вона і не поспішила ся зъ передплатою; лишень самі народовці передплачували. — Ну слижъ противно — якъ ст. п. передплачувала Р. то для насъ встидъ та ганьба; бо пр. піднявшись, недовершивъ діла. — Може вінъ хотівъ уступку зробити — то омилився въ тімъ, бо оказуєся, же незнавъ хто кому і яку уступку учинити має.

Въ теперішнімъ часі стало цілкомъ ясно, що ст. партия бажає а чо народовці. — Учичель ґімназ. въ Тернополі Омелянъ Партицький видає »німецко-руський словаръ«. Правопись етем. застосовавъ трохи до нарідної вимови викинувши »ы« і »ê« Щожъ думаєте Отче Добродію? та то такий крикъ та зойкъ підняла ст. п., що ажъ гидъ слухати; Завзяли ся та бий за бий на О. Партицького, а те все за для дурного »ы«. Алежъ кобъ то імъ лишенъ о те ходило, та бо ні! Ані рушъ жаднимъ способомъ нехочуть передплачувати на словаръ. Якби не щира молода партия, тобъ і одного передплатника немавъ, а такъ має іхъ 200. А гарне діло той Словаръ. Нимъ би ми заткали пащу горлачамъ ляхамъ і всімъ ворогамъ. Тодібъ несмівъ хто відважитись та сказати »chociaż lud mówi — to ta mowa jest tylko żargonem polskiej mowy...«

О, такъ то не о річъ ходить ту нашимъ ст., но пусту дурнацю! А намъ річи, річи тра!!! Наша мова (о котору заркають ся ляхи і москалі) є річъ божа, єї форма, то єї солодкість і мяхкість, а буква то побічна форма форми нашої мови. — Чи борше чи пізнійше, то мусить наступити застосоване буквъ до звуківъ нашої родимої мови. — Всі славяне і єньчі народи винаходять осібні знаки на віддане своїхъ звуківъ; Німці поступають зі своєю правописію; а мижъ маємо у вічній темноті зіставати? (Якъ ми поступаємо черезъ ту етем., то знаю зъ переконаня, бомъ заступивъ місце свого брата учителя на селі! — Вертаю ся до словаря. Ще кобъ то тільки було, що не хотять пренумер., алежъ бо ворогують, інтриґують, же ажъ гидъ! Ворогують потаємно і явно. Слово такъ розлютилося, що гей! гей! Показало, куди стежка въ горохъ. Такъ стоятъ річи. Є ледачі люди є і вороги! Що чижъ намъ загибати?!

Ні! Ще невмерла мать козацька!

Ще є душі щирі, душі козачі, душі ангельскі! Ті недадуть пропадати своїй бідній Матері Руси. Уконсолідовавшись ходить теперъ намъ тільки о те, аби відъ непотріби отріпатись. Найдальше за 2 роки будемо мати не то літер. але і політичну ґазету. Та діло не піде на галай балай! Піде якъ належится! отъ сего року не маючи більше якъ 11 рс. (правда, ще зъ нічимъ?) стальсьмо видавати Шевченка. Досі вийшло 2 випуски. Та тихо, спокійно, гарно. Ту поділена праця. Зъ того нїхто не має жадного зиську, а лишъ нарідний хісенъ є кождому передъ очима. Трудъ при збіраню батьковихъ завіщань, іхъ уложене — то добровільний, неплачений, не платить ся коректура. Все йде зъ доброї волі і охоти, а дохідъ зъ розпродажі йде на загальний хісенъ — на стипендию. Контроля якъ найострійша!

(Дальше буде).

Говилів, Ник. Салї на Черніїв, Вас. Гординьский на Глубоке і Михайло Совяковский на Торговицю пільну. — О. Стеф. Макогоньский з Поточиск назначений управителем городеньского деканата на місце зрезиґнувавшого з деканьского достоїньства о. Ант. Кобриньского, який дістав при тій нагоді грамоту признаня і титул вислуженого декана. — Завідательства парохій дістали оо.: Евг. Данилович з Іспаса (cx currendo) в Микитинцях і Ник. Ґоянюк в Вижниці. — Сотрудниками назначені: оо.: І. Устиянович (прив. з правом управ.) в Посічи, І. Любович в Горохолині, Вас. Ковч (прив.) в Улашківцях, Вас. Попович (третим сотрудником) в Коломиї і Іван Харук (прив.) в Королївці. — Увільнені оо.: Іван Березовский від завідательства в Вижниці і Павло Каминьский від сотрудництва з правом управи в Посічи. — Відпуску для покріпленя здоровля дістали оо.: Іван Рудницкий з Торского, Ант. Левицкий з Нижнева (на три місяцї) і Сев. Турчманович з Колодіївки на два місяцї. — До епарх. духовної звязи приняті: монахи ч. св. Вас. Вел. Ігн. Хмілевский і Мих. Лукавский, укінч. богослови Евг. Монастирский і студент богословія Ал. Кунанець. — Правительство признало дотацию з релїґійного фонда: для прив. сотрудника в Улашківцях, для третого сотрудника в Тисьменицї і Коломиї, для сотрудників в Королївці, Ворвулинцях, Гнильчи і Гвіздци старім.

— **Вправи в їздї на колесах** розпочали ся у львівскім »Соколї« під проводом настоятеля їзди д-га Клима Ґутковского, який приймає зголошеня членів і учеників щоденно вечер в »Соколї« при ул. Рускій ч. 20. — *Поліха* начальник кружка учителів вправ.

— **Дрібні вісти**. На львівскім університетї відбула ся промоция на доктора медицини п-ни Мариї Ясеницкої. — Вибір президента м. Львова відбуде ся на засїданю ради дня 25. с. м. На президента усмотрила т. зв. „стрільниця“ п. Цюхціньского, який є II. віцепрезидентом, а єго місце мав би заняти п. Едм. Рідль.

Телеґрами

в дня 22. цьвітня 1907.

Прага. Вчера помер в Пильзнї б. ческий посол до парляменту др. Імануїл Дик в 65. р. житя.

Відень. N. f. Presse доносить, що бар. Еренталь зїде ся небавом з італїйским мінїстром заграничних справ, Тітонїм.

Петербург. Вся росийска праса пише про недалеке розвязанє думи, хоть видимої причини до того нема.

Тижневий звіт
Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові

15. від до 21. цьвітня 1907:

	за 50 клґ.
Пшениця	8·80— 9·00 К
Жито	6·70— 6·90 К
Ячмінь броварняний	8·25— 8·60 К
Ячмінь на пашу	7·70— 8·00 К
Овес	9·40— 9·60 К
Кукурудза	6·70 – 7·00 К
Просо	9·25 – 6·35 К
Горох до вареня	9·75—10·50 К
Горох на пашу	7·00— 7·75 К
Бобик	7·00— 7·50 К
Конюшина червона	62·50—70·00 К
Конюшина біла	30·00—37·50 К
Конюшина шведска	60·00—70·00 К
Тимотка	30·00—35·00 К
Ріпак зимовий	12·25—12·60 К
Насїнє льняне	10·00—10·50 К
Льнянка	11·00—11·25 К
Насїнє конопл.	9·75—10·00 К
Хміль	70·00—90.00 К

Всїлякі
КУПОНИ
і
вильосовані цїнні папері
виплачує без потрученя провізиї або коштів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц
БАНКУ
Гіпотечного.

НАРОДНА ГОСТИННИЦЯ
Готель, реставрация і каварня — ріг ул. Сикстуской і Косцюшка у Львові.

Приїхали дня 21. с. м.: Уг. Олїйник з Викторова, П. Яремович з Підгаєць, З. Строцка з Лисятич, Вол. Могильницкий з женою зі Щирця, о. Людв. Савіцкий зі Стрия, Вол. Федак з женою з Янова, о. П. Левицкий з Городка, Орест Підляшецкий з Монастириск, К. Кобриньский з Макуличина, Н. Станкевич з Яричова, др. Король з Жовкви, П. Сїнґалевичева з донькою з Романова.

Рух зелїзничих поїздів

важний від 1. мая 1906 після середно-европейского часу.

До Львова на дворець головний приходять:

З Іцкан	**12·20***, 6·10, **1·40** 5·45, 9·05*
„ Кракова	**2·31***, 5·50*, 8·45, **·30**, 5·25, 9·30*
„ Підволочиск	7·20, 11·45, **2·20**, 5·50, 10·30*
„ Лавочного	7·29, 11·50, 10·50*
„ Рави рускої	7·50, 4·50
„ Станиславова	8·05
„ Самбора	8·15, 1·50, 9·20*
„ Яворова	8·18, 4·37
„ Коломиї	10·05
„ Ряшева	10·35

На Підзамче.

Підволочиск 7·05, 11·30, **2·08**, 5·35, 10·16

Зі Львова з головного двірця відходять:

До Кракова	**12·45***, 1·—*, **2·45**, 6·35* 10·05*
„ Іцкан	**2·51***, 6·15, 9·20, **2·40**, 10.40*
„ Підволочиск	6·20, 10·55, **2·21**, 6·15*, 9·50*
„ Яворова	6·55, 6·—*
„ Самбора	8·55, 4·15, 10·51
„ Станиславова	9·10*
„ Белзця	10·45
„ Ряшева	4·05
„ Коломиї	3·30
„ Рави рускої	7·25*, 11·35*
„ Стрия	11·10*

З Підзамча:

„ Підволочиск	6·32, 11·07, **2·32**, 6·27*, 10·02*.

Примітка. Поїзди поспішні друковані і черенками товстими; поїзди нічні є назначен. зьвіздкою. Пора нічна числить ся від 6. год вечір до 5. год. 59 мінут рано.

Звичайні білєти їзди як також білєти всякого иншого рода, ілюстровані провідники розклади їзди ітд. можна набувати через цїлий день в міскім бюрі ц. к. державних зелїзниць, пасаж Гавмана ч. 9.

Наша наукова полєміка.

(Кілька слів правди д-рови Щуратови)

(Дальше).

Згадаю ще, що в »Spawozdan-ю sekretarza gen.« Академії Наук в Кракові за 1905 р. подав проф. Брухнальский зміст своєї працї доси в цїлости не напечатаної, де виказує малопольске походженє пісні »Bogurodzicza«. Оден з молодших польских учених, як зачуваю, приготовляє працю, в якій доказує малопольске походженє »Bogurodzicz-и« як і проф. Брухн., одначе на основі новонайденого тексту сеї пісні з пол. XIV ст. в однім з малопольских канционалів, противить ся твердженю згаданого професора про авторство Францїшканів. Рівнож по бл. п. проф. Пілятї мав лишитись дуже цїнний рукописний материял, що дотикає історичної сторони „Bogur.“ і мав появитись в 2-гій части працї проф. П. о тій пісні

Крім повисших уваг, я змушений виступити »pro domo mea«. На самім вступі хоче мене др. Щ. здіскредитувати тим, що безстидно фалшує критику одної з моїх попередних праць, іменно історичної моноґрафії п. з. »Жиґимонт Кейстутович, великий князь литовско-руский (1432—1440)«, написану звісним істориком і специялїстом тих часів, д-ром Прохаскою в »Kwartalnik-y historycz-ім« (за 1905 р. кн. 1 і 2, ст. 330—345). Ся критика, на яку я можу бути гордим і яка виробила менї вже відповідну репутацию в науковім сьвітї, появила ся рівночасно (в цьвітни 1906 р.), з тим, як моя моноґрафія узискала в львівскім університетї степень докторскої діссертациї, на основі чого мінїстерство просьвіти з порученя фільософічного факультету надїлило мене на лїтний курс 1907 р. стипендиєю до дальших студий за границею.

Хоч др. Щ. зробив „Przegląd-ови“ закид „визбируваня“ і „пофалшованя“, сам, визбиравши з критики мого рецензента закиди кількохъ »недокладностий«, як виразив ся др. Прохаска, про які одначе пише (ст. 345), що »ustępują przed zaletami pracy« (др. Щ. се умисно промовчує!), пофалшував др. Щ. в безстидний спосіб вислови тогож рецензента, а з другої сторони старанно промовчав все те, що в критицї д ра Пр. почислено яко заслугу моєї працї. Дальше представляє др. Щ. цїлу річ так, начеб то закиди д ра Пр. відносили ся до цїлої моєї працї, а промовчує, що закиди д-ра Пр. відносять ся тільки до деяких партий, а головно до вісьмох сторін (то є до ст. 14, 15, 37, 39, 59, 63, 70 і 87). підчас коли єї загальне число сторін є XIV+ 169.

По словам д-ра Щурата мій рецензент найперше »вірно помітив у автора наївну щирість у відношеню до історичних жерел«. Підсуваючи д-рови Прохасцї в безстидний спосіб таку гадку про мою працю, якої він в своїй рецензиї нїгде не ужив, др. Щ. очивидно й на очі не бачив моєї моноґрафії, бо колиб був до неї заглянув, то переконав би ся, що історичні жерела, якими я послугував ся, становлять до сотки томів (поминувши понад 68 томів лїтератури історичної) і вичислені на ст. XI—XII.

Очивидно др. Щ. промовчує те, що др. Пр. сказав на мою похвалу, бо якже инакше осягнув би свою цїль? Промовчує отже слїдуючі слова з рецензиї д-ра Пр.: »W ocenie źródeł i wnioskowaniu okazuje autor wielką sumienność i ostrożność« (ст 343) та се що др. Пр. бачить у мене наївну щирість тільки в надто великім довірюваню деяким реляциям послів, аґентів і шпигунів Хрестоносцїв. Але від реляций до історичних жерел взагалї ще дуже далеко. Др. Щурат промовчує і слова, які др. Пр. подав на мою оборону: »Prawda, że jest nawał tych relacyi i trudno się w nich znaleźć a tem trudniej istotną z nich wysnuć prawdę«. Але д-ра Щ се не обходить, хоч з другої сторони він вміє горожити ся на проф. Брікнера за те, що той іґнорує арґументацию єго працї. А треба знати д-рови Щ., що се все сучасні жерела, отже в них правду від неправди не легко виріжнити не тільки молодому, але навіть витравному історикови. Таке трафляло ся й специялїстови тих часів і ученому тої міри, що пок. проф. Анатоль Левіцкий і властиво єму повинен був др. Пр. зробити закид наївної оцїнки посольства комтура Ляндого, не як се зробив помилкою менї, бож в тій справі я подав не свій погляд, а писав (ст. 39 моєї моноґрафії): »Так припускає Lewicki: Powst. Swidr. c. 150 (пор. ще с. 329, пот. 55)«.

(Дальше буде).

Поправки ошибок. В фейлєтонї »Н. н. п.« в ч. 79 »Русл.« зам. »zbiory kazań« м. б. »zbiorek k.« В ч. 80 з. »z mszalną« м. б. »z-prozą m«; з »прославну« м. б. »православну«.

Видає і відповідає за редакцию **Лев Лопатиньский**.

З друкарнї В. А. Шийковского.